

عنوان مقاله:

تناقض مفهومی و فقدان مصداقی در باب قاعده الواحد با تاکید بر تقریر محقق طوسی

محل انتشار:

دو فصلنامه پژوهش های هستی شناختی، دوره 5، شماره 10 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسندگان:

محمود هدایت افزا - دانشجوی دکتری پردیس فارابی دانشگاه تهران

یحیی کبیر - عضو هیات علمی پردیس فارابی دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

قاعده الواحد همانند بسیاری از قواعد فلسفی، در بستر زمان با اشکالات و خردهگیریهای متعدد اهل نظر مواجه بوده است. علیرغم دیدگاه مشهور، این قاعده نه تنها از سوی متکلمان، بلکه توسط برخی فلاسفه و عرفا نیز دستکم به لحاظ مصداقی به چالش کشیده شده است. نوشتار پیش رو پس از اشارهای به پیشینه این قاعده و انگیزه حکما از طرح آن، اهم تقریرات ناظر به این قاعده را به لحاظ مبادی نظری آن مورد تحلیل قرار میدهد. حاصل این تاملات حاکی از آن است که به جز تقریر محقق طوسی که کاملترین بیان نسبت به تقریرات متقدمان و حتی متاخران از اوست سایر بیانات اهل نظر، حایز ابهام و ویژگیهای پیرامون واحد در جانب معلول میباشد؛ لذا با تقریر دقیقتر خواجه و عبور از این ابهام، تناقض مفهومی قاعده مزبور به دلیل ابتدای آن بر اصل سنخیت هویدا شده است. نگارندگان در ادامه با فرض صحت قاعده الواحد به لحاظ تیوریک، ایرادات مصداقی برخی اندیشمندان بر این اصل فلسفی را واکاوی مینمایند. در این راستا مبرهن شد که این قاعده به لحاظ تطبیق بر جهان خارج، از جهات چهارگانه ذیل فاقد مصداق است: اصل سنخیت بین واجب و ممکن، واحد در جانب علت، واحد در جانب معلول و مفهوم صدور در باب واجب متعال.

کلمات کلیدی:

اصل سنخیت، واحد در جانب علت، محقق طوسی، واحد در جانب معلول، فخر رازی، مفهوم صدور، ابنعربی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/643936>

